

Nr 328

Av herrar **Mattsson** och **Dahlgren**, om inrättande vid Uppsala universitet av en laboratur i tillämpad limnologi.

En kraftigt utökad forskning beträffande vattenvård framstår i dag som en synnerligen viktig angelägenhet i vårt samhälle. Behovet av forskning inom vattenvården har accentuerats med den fortskridande strukturomvandlingen av samhället och den ökande industrialiseringen. Verkningsgraden hos de existerande reningsmetoderna för avloppsvatten är till exempel inte klarlagd. Något effektivt sätt att oskadliggöra de vattenförstörande pressafferna finns ännu inte. Experimentella undersökningar både i fält och på laboratorium krävs för analys av olika vattens självreningsförmåga.

Den limnologiska institutionen vid Uppsala universitet flyttade in i en ny byggnad sommaren 1963. Den har kostat 3,2 miljoner kronor och fått inredning och utrustning för 1,4 miljon. I nuvarande skick torde institutionen vara den förnämligast utrustade i världen jämfört med motsvarande anläggningar vid övriga universitet. Totalt disponeras en nettogolvyta av 2 500 kvadratmeter med modernt inredda laboratorier och andra utrymmen för praktiskt taget alla forsknings- och undervisningsuppgifter inom teoretisk och tillämpad limnologi av grundläggande betydelse för lösning av högaktuella praktiska problem, företrädesvis större och långfristiga forsknings- och utredningsprojekt, såsom recipienternas (vattens) reaktioner för olika slag och olika grad av förorening.

Dessa lokaler utnyttjas emellertid inte enligt arbetsprogrammet. Universitetet har i tre år förgäves ansökt om anslag till en laboratoriefattning i tillämpad limnologi. Sedan den nya byggnaden tagits i bruk har endast fyra befattningshavare tillkommit, nämligen vaktmästare, instrumentmakare, reparatör och ekonomibiträde. Totalt finns nu 28 befattningshavare, men utrymme kan beredas för mer än det dubbla. Flera avdelningar står därför helt outnyttjade. En av dem är den ovan berörda avdelningen för tillämpad limnologi, där för övrigt kvalificerad forskare är beredd att träda i tjänst så snart de ekonomiska förhållandena bringats till en förnuftlig ordning.

Ej heller undervisningen kan med nuvarande anslag drivas så effektivt som önskvärt vore. Tillströmningen av kursdeltagare är god och visar ingen tendens att mattas. Behovet av kvalificerat folk i samhället till en rad olika tjänster där kunskap i limnologi är en nödvändighet eller en betydande merit ökar oavbrutet. Allt talar för att den limnologiska institutionens anslagsäskanden måste tillgodoses snarast. Sammanlagd årlig lönekostnad för att

få den aktuella avdelningen att fungera beräknas till omkring 160 000 kronor och den årliga driftkostnaden till ca 90 000 kronor. Härutöver fordras ett engångsanslag för viss utrustning av omkring 150 000 kronor.

Till Nordiska rådets session 1964 föreligger ett medlemsförslag från svenskt håll att de nordiska länderna gemensamt skulle skjuta samman medel för att få i gång verksamheten vid den här berörda avdelningen för tillämpad limnologi vid Uppsala universitet. Ett sådant arrangemang skulle förmodligen bli tungrott och opraktiskt. Det måste anses vara ytterst angeläget att såväl den aktuella som andra avdelningar vid den limnologiska institutionen kan tagas i bruk utan onödigt dröjsmål. Den svenska staten har visat framsynthet och förståelse för nödvändigheten av vattenforskning genom att anslå medel till byggnaden och dess inredning. Det måste då anses rimligt att staten snarast fullföljer sitt åtagande och ger institutionen resurser att lämna en högklassig undervisning och att bedriva en forskning som i högsta grad kan komma samhället till godo.

Med stöd av ovanstående får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln måtte medge inrättande snarast möjligt av laboratorsbefattning i tillämpad limnologi vid den limnologiska institutionen vid Uppsala universitet samt hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt framläggande av förslag till ytterligare förstärkning av den limnologiska forskningen och undervisningen i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 24 januari 1964

Lennart Mattsson

Anders Dahlgren